

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Kontor for Familieret
2012-5209 / lth
16. december 2014

Namminersorsinnaanermik inatsisip, aappariilersarneq aappariigunnaartarnerlu pillugu inatsisip, eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisip inatsisillu allat assigiinngitsut allangortinneqarneri pillugit inatsimmut siunnersuut (Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsisip (angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsit, meeqqanik aallarussisarnerit pillugit inatsit il.il.) aamma inuit marluk suaasuseqatigiit aappariilernerit pillugit inatsit Kalaallit Nunaannut atuutilersinnerisa malitsigisaanik allannguinerit) tassungalu atasut peqqussutit il.il.) pillugu ilisimatitsineq

1. Oqartussat kattuffiillu tusarniaaffigineqartut

Meeqqat, Naligiissitaaneq, Peqataalernerimut Isumaginninnermullu Ministeriaqarfik ulloq 18. november 2013-imi siunnersuutit uku tusarniutigalugit nassippai:

- Namminersorsinnaanermik inatsisip, aappariilersarneq aappariigunnaartarnerlu pillugu inatsisip, eqqartuussisarneq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsisip inatsisillu allat assigiinngitsut allangortinneqarneri pillugit inatsimmut siunnersuut (Angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsisip (angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu inatsit, meeqqanik aallarussisarnerit pillugit inatsit il.il.) aamma inuit marluk suaasuseqatigiit aappariilernerit pillugit inatsit Kalaallit Nunaannut atuutilersinnerisa malitsigisaanik allannguinerit)
- Angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnera pillugu peqqussutip eqikkarnera
- Angajoqqaatut oqartussaassusermik aalajangiisarnerit il.il. nunat tamalaat naammassinnittarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnera pillugu peqqussut eqikkaanerlu (nunani tamalaani meeqqanik aallarussisarnerit)

- Meeqqat illersorneqarnerat pillugu Haagimi isumaqatigiissut pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu peqqussut eqikkaanerlu
- Aappariilersarneq aappariigunnaartarnerlu pillugu inatsisip allannguutaanik inatsisip ilaasa, aappariinnerup inatsisitigut sunniuteqarnera pillugu inatsisip aamma eqqartuussisarneq pillugu inatsisip aamma nalunaarsukkamik inooqatigiinneq pillugu inatsisip atorunnaarsinneqarneranik inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarneri pillugit peqqussut eqikkaanerlu (Inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilernerisa kingunerisaanik nalunaarsukkamik inooqatigiinneq pillugu inatsimmik peqqussutip atorunnaarsinneqarnera)
- Nunani tamalaani meeqqanik aallarussisarnerit inuit saqitsaassutaasa inatsiseqartitaanerannut attuumassutaat pillugit Haagimi isumaqatigiissut 25. oktober 1980-imeersoq pillugu eqikkaaneq
- Angajoqqaat akisussaaffiannut aamma meeqqanik illersuinarluni iliuseqarnermut tunngatillugu pisinnaatitaaneq, inatsisinik toqqaaneq, akuersineq, naammassinnineq suleqatigiinnerlu pillugit Haagimi isumaqatigiissut 19. oktobari 1996-meersoq pillugu eqikkaaneq
- Angajoqqaatut oqartussaassuseq pillugu aalajangiinerit akuerineqartarnerat naammassineqartarnerallu pillugu europamiut isumaqatigiissutaat 20. maj 1980-imeersoq pillugu eqikkaaneq

Siunnersuutit ulloq 18. november 2013-imi oqartussanut kattuffinnullu il.il. ukununnga tusarniutigalugit nassiunneqarput:

Naalakkersuisut (Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia), Kalaallit Nunaanni Biskopi, Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinnisaa, Kalaallit Nunaanni nuna tamakkerlugu eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Kredsdommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, HK/Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, SIK, Kalaallit Nunaanni Politimesteri, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Grønlands Politiforening, Politiforbundet i Danmark, Nunatsinni Advokatit, Danske FAMILIEadvokater, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Forsvarerforeningen i Grønland, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, LGBT Danmark, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit, Børnesagens Fællestråd, Børns Vilkår, Mødrehjælpen, Red Barnet Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Kvinderådet, Et barn to forældre, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Familiens Forening, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Mandecentret, Center for Familieudvikling, Barnets Tarv, Barnets Tarv Nu og Daspcan – Dansk Selskab til Forebyggelse af Børnemishandling og Omsorgssvigt.

2. Tusaniaanermi akissutit tiguneqartut

Meeqqanut, Naligiissitaanermut, Peqataalernermut Isumaginninnermullu Ministeriaqarfik oqartussanit kattuffinniillu il.il. ukununnga tusarniaanermi akissutitigut tigusaqarpoq, tassunga ilanngullugit kattuffiit il.il. tusarniaanermut ilaatinneqanngitsut:

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisoqatigiit, Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisuat (MIO), Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit, Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB), Kalaallit Nunaanni Ataatat

Pimoorussisut, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Kalaallit Nunaanni Isumagininnermi Naammagittaalliuuteqarfik, Kalaallit Nunaanni Biskopi, HK Landsklubben, Institut for Menneskerettigheder, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut sinnerlugit, LGBT Danmark, Advokatrådet, Grønlands Politi, Kalaallit Nunaanni nuna tamakkerlugu eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik aamma Nunatsinni Advokatit.

3. Naalakkersuisut

Inuit marluk suaassuseqatigiit oqaluffimmi katitinneqarnissaannut periarfissap eqqunneqarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartunit akuerineqartoq inatsisissatut siunnersuutikkut inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilersarnerat pillugu inatsisip atuutilersinneratigut piviusunngortinneqarnera naammagisimaarlugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut sinnerlugit oqarpoq. Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiali isumaqarpoq pissusissamisuussasoq inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilersimasut taamaaqataanik meeravissartaarnissamut periarfissaqartariaqartut.

Angajoqqaat akisussaanerannut peqqussummut tunngatillugu Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutigaa meeqqap meeravissianngortinneqarsimasup aamma meeqqap aallaqqaammut qanigisaasa akornanni najorteqarneq imaluunniit allatigut atassuteqarneq pillugu angajoqqaat akisussaanerannik inatsimmi § 20 a-mi aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut kissaateqarnerisigut Kalaallit Nunaanni meeravissartaarnermi immikkut ileqqunut naleqqussarneqassasoq. Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisaa tassunga atatillugu ilisimatitsivoq Kalaallit Nunaanni ilaqutariinni meeravissartaarnerit Danmarkimi ilaqutariinni meeravissartaarnerniit allaanerusut, tassa Kalaallit Nunaanni ileqqummat meeqqat inoorlaat ilaqutariit iluanni aappariinnut nammineq meerartaarsinnaanngitsunut tunniunneqartarneri. Meeqqat taakku taaneqartarput ”meeqqat tunissutit”. Taamatut ”meeqqanik tunissutinik meeravissartaarneq” tassaavoq meeravissartaarnerit ”ammasut”, meeraq alliaartornermini aamma angajoqqaavimminut taakkulu qanigisaannut aamma atassuteqartarluni, tassunga aamma ilanngullugit angajoqqaaviit meerarisinnaasaat allat. Peqatigisaanik Naalakkersuisoqarfimmit siunnersuutigineqarpoq inatsimmi § 22-p Kalaallit Nunaanni atuutilersinnera meeqqap aallaqqaammut qanigisaaniit noqqaassuteqartoqarneratigut immikkut pisuni meeqqamik najorteqarneq allatigulluunniit atassuteqarnissamik ilaneqartoq.

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 76-p allanngortinneqarnissaanut siunnersuummummut tunngatillugu Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutigaa Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut meeqqamik aallarussineq pinerluttuliorinngortinneqassasoq Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni ungasinnerujussuaq pissutigalugu tamatumalu malitsigisaanik angalanermi aningaasartuutit annertoorujussuuneri pissutigalugit meeqqap aamma angajoqqaap aallanngitsup akornanni attaveqarunnaarnerannik aallarussineq piviusumik kinguneqartarmat.

Kiisalu Naalakkersuisoqarfimmit uparuarneqarpoq ilaqutariit inatsiseqartitaarnerat suli tamakkiisumik Kalaallit Nunaannut nutarterneqarsimanngitsoq, nutarterneqarnissaalu sapinngisamik siuartinneqassasoq Naalakkersuisoqarfiup noqqaassutigalugu. Naalakkersuisoqarfimmit immikkut tikkuarneqarpoq meeqqanut inatsit, angajoqqaat akisussaanerannut inatsimmut ilaatigut atassuteqartoq, suli aamma Kalaallit Nunaannut atulersinneqarsimanngimmat.

Oqaaseqaatit:

Inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilersarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneratigit taamatut aappariilernerit aappariinnernut, aappariit assigiinnngitsumik suaassuseqartut, sutigit tamatigit naligiissinneqarput, tassunga ilanngullugu meeravissiarthaarnermut inatsimmut attuumasut. Inatsisissamut siunnersuummi nassuiaatinut nalinginnaasunut, imm. 7-mut innersuus-sisoqarpoq.

Meeqqap meeravissianngortinneqarsimasup aamma meeqqap aallaqqaammut qanigisaasa akornanni najorteqarneq imaluunniit allatigit atassuteqarneq pillugu angajoqqaat akisussaanerannik inatsimmi § 20 a-mi aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni Naalakkarsuisut kissaateqarnerisigit Kalaallit Nunaanni meeravissiarthaarnermi immikkut ileqqunut naleqqussarneqassaaq. Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinniisaa tassunga atatillugu ilisimatitsivoq Kalaallit Nunaanni ilaqutariinni meeravissiarthaarnerit Danmarkimi ilaqutariinni meera-vissiarthaarnerniit allaanerusut, tassa Kalaallit Nunaanni ileqqummat meeqqat inoorlaat ilaqutariit iluanni aappariinnut nammineq meerartaarsinnaanngitsunut tunniunneqartarneri. Meeqqat taakku, aappariit meeraqanngitsunit meeravissiarineqartut, taaneqartarput "meeqqat tunissutit". Taamatut "meeqqanik tunis-sutinik meeravissiarthaarnerit" tassaavoq meeravissiarthaarnerit "ammasut", meeraq alliarthaarnermi aamma angajoqqaavimminut taakkulu qanigisaannut aamma atassuteqartarluni, tassunga aamma ilanngullugit angajoqqaaviit meera-risinnaasaat allat. § 20 a-p atuutilersinneratigit aalajangersagaq nutaaq ilanngunneqarpoq, tamatuma kingorna qanigisani meeravissiarthaarnermi imaluunniit meeravissiarthaartup aamma meeqqap imaluunniit taassuma an-gajoqqaavisa akornanni immikkut attuumassuteqartuni (ilaqutariinni meera-vissiarthaarnermik taaneqartartuni) meeqqap aallaqqaammut qanigisaaniit noqqaas-uteqartoqarneratigit immikkut pisuni meeqqamik najorteqarneq allatigulluun-niit atassuteqarnissaq aalajangersarneqarsinnaalluni (assersuutigalugu oqara-suaatikku oqaloqateqartarneq, allaqatigiittarneq il.il.)

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinnermut inatsimmi § 76-mi allannguutissatut siunnersuutigineqartoq eqqarsaatigalugu inatsisissatut siunnersuummi nassu-iaatini nalinginnaasuni, imm. 6.2-mi takuneqarsinnaavoq naalakkarsuisut isu-maat malillugu angajoqqaat akisussaanerannut inatsimmi § 3-mi akuersisarner-mik maleruagassap Kalaallit Nunaannut atuutilersinneranut atatillugu angajoq-qaanut, akuersinnermut maleruagassamut akerliusumik meeqqamik nunamut allamukaassisunut pinerluttulerinnermi inatsimmi pineqaatissiisarnerit ator-neqarsinnaasariaqartut. Tassani pingaartumik meeqqat inatsisit unioqutillugit nunanut allanukaattarnerisa pitsaaliorneqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq, aam-ma maleruagassat angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu isumaqatigiin-ngissutinik aqqiiniarnermi atuuttut taamaaliornikkut avaqunniarneqarlutik. Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq malillugu, angajoqqaat ataatsimoorlu-tik angajoqqaatut oqartussaaseqartut aamma angajoqqaatut oqartussaas-suseqarneq pillugu isumaqatigiinnngippata, angajoqqaap aappaa taamaaliornis-samut akuerineqarsimanani, imaluunniit meeraq nunani allani najugaqarsin-naasoq imaluunniit nunanut allanut angalasinnaasoq pillugu aalajangiisoqarsi-matillugu, angajoqqaat meeraq ilagalugu nunanut allanukarpat pinerluttulior-nerussasoq. Nunani allani sivikitsumik feeriarneq aamma aalajangersakkamut ilaatinneqassaaq. Aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq malillugu akerlianilli angajoqqaat akisussaanerinnermut peqqussummi akuersinissamut maleruagassamut akerliusumik meeqqap inatsisit unioqutillugit Kalaallit Nunaanniit Danmar-

kimukaannera imaluunniit Savalimmiunukaannera pinerluttuliornerusari-aqanngilaq. Naalakkersuisut isumaqarput pisuni taamatut ittuni angajoqqaat akisussaannermut peqqussummi akuersinermi maleruagassamik unioqquitsineq inuit saqitsaassutaat pillugit inatsisitigut aaqqiiffiginarneqarnera naammassasoq.

Soorlu inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatinit naliginnaasunit, imm. 1-imit takuneqarsinnaasoq Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnut inatsiseqartitsinerup naleqqussaasoqarneranut atatillugu angajoqqaat akisussaanagerat pillugu inatsit aamma inuit marluk suiaassuseqatigiit aappariilersarnerat pillugu inatsit Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarput. Tassani aamma meeqqanut inatsimmi ataataassuseq pillugu maleruagassat ilaapput. Naalakkersuisut arajutsinngilaat naleqqussaaneq sapinngisamik siusissukkut isumagineqarnissaa kissaatigineqartoq.

4. Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

4.1. Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Nuna tamakkerlugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik, Kalaallit Nunaanni Politiit, HK Landsklubbi, Rigspolitiet aamma Domstolstyrelsen inatsisissamut siunnersuummut oqaaseqaateqanngillat.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilisimatitsipput piginnaatitaanerat Kalaallit Nunaannut atuutinngitsoq, siunnersuisoqatigiillu taamaattumik siunnersuummut aalajangersimasunik oqaaseqaatissaqarnatik.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institutti isumaqarpoq suliat pineqartut iluanni inatsisit naleqqussarneqarnerat pitsaasuusoq.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisoqatigiinnit oqaatigineqarpoq meeqqat inatsisitigut isumannaatsuunerat nukittorsarneqartoq, tassa meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit NP isumaqatigiissutaannit (matuma kingorna Meeqqat pillugit isumaqatigiissut) pissutsit arlallit peqqussutit siunnersuutigineqartut aqutugalugit isumannaarneqarmata. Tamatuma saniatigut siunnersuisoqatigiit ilaatigut Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisuannit tusarniaanermi akisummut innersuussipput, tak. imm. 4.2.

4.2. Angajoqqaat akisussaanagerannut inatsisip atuutilersinnera

Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisuata nalinginnaasumik angajoqqaat akisussaanagerannut peqqussutip kingunerisaanik meeqqanut tunngasut nutarteriffigineqarnerat naammagisimaarpaa. Tamanna Kalaallit Nunaanni meeqqat atugaasa pitsaanagerusumik alloriarnerannut annertuvoq pingaaruteqarlunilu, taannalu Meeqqat pillugit isumaqatigiissummi pingaarutillit arlalissuit ilanngullugit, taamaalilluni meeqqat inatsisitigut isumannaatsuunerat annertusillugu.

Peqqussummi § 19-mi oqaatigineqartumut meeqqat angajoqqaamik najugaqarfiginngisaminik najorteqarnissamut pisinnaatitaaffeqarnera Meeqqat Illersuisuannit tapersorsorneqarpoq. Meeqqat Illersuisuata oqaatigaa tamanna angajoqqaamut pisinnaatitaaffiunngitsoq imaluunniit meeqqamut pisussaaffiunngitsoq. Peqqussut malillugu aalajangiinerit meeqqamut pitsaanerpaasoq aallaavigalugu

isummerfigineqartarnissaat, meeraq pillugu pissutsini tamani meeqqap nammineq isumai eqqarsaatigalugit aalajangiiffineqartassasut, aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq, meeqqap najugaa imaluunniit meeqqamik najorteqarneq pillugu suliani meeqqap ilanngutitineqartarnissaa pillugu aalajangersakkat (§§ 4, 5 aamma 34) angajoqqaanik persuttaasartunik najorteqarnissaq pillugu aalajangiinernut illersuinernik imaqtutut isigineqarput. Tassunga atatillugu suliani peqqussummut ilaasuni meeqqap ilaatinneqarnissaanik § 34-mi pingaartumik ukiutigut piumasaqarfiunngitsumik pisussaaffik Meeqqat Illersuisuannit tapersersorneqarpoq.

Peqqussummi § 20 a-mi meeqqanik meeravissartaarinqarsimasunik najorteqarneq Kalaallit Nunaanni immikkut meeravissartaarnermi ileqqunut naleqqussaasoqartariaqarnera Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut Meeqqat Illersuisuat isumaqataavoq, aamma § 22-mi meeqqap angajoqqaaviinit ilaqutaasa immikkut pisoqartillugu meeravissartaarnerup kingorna meeqqamik najorteqarneranik allaanerusumik allatigut atassuteqarnissaq pillugu noqqaasoqarsinnaanera ikkunneqartariaqartoq, tak. imm. 3.

Kiisalu Meeqqat pillugit isumaqatigiisummi aalajangersakkap 19-ip ilanngunneqarnissaanut pisariaqartitsisunik aalajangersakkanik peqqusut imaqarnerisq Meeqqat Illersuisuat nalornivoq. Aalajangersagaq taanna malillugu naalagaaffiit peqataasut timikkut tarnikkulluunniit persuttaanernut il.il. sunulluunniit tamanut meeqqap illersorneqarnissaanut inatsisitigut, allaffissornikkut, inooqataanikkut ilinniartitaanikkullu qanoq iliornissamut naleqquttunik tamanik piareersaateqassapput. Meeqqat Illersuisuatali arajutsinnngilaa aalajangersagaq aamma angajoqqaat akisussaanerannik inatsimmit allaanerusunik inatsisunik allanik sammisaqarmat.

Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB) nuannaarutigivaat Kalaallit Nunaanni angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinneratigut siunniunneqarmat angajoqqaat akisussaanerat pillugu aalajangiinerit meeqqamut pitsaanerpaasoq aamma meeqqap isiginninnera aallaavigalugu isummerfigineqartassammata. Tamatumani saniatigut MIBB-mit nuannaarutigineqarpoq atuutilersitsinikkut aalajangerneqarmat angajoqqaat marluullutik aallaaviatigut ataatsimoorlutik angajoqqaatut oqartussaassuseqarlutik naligiimmata.

MIBB isumaqanngilaq angajoqqaajulluarnissamut piginnaaneq angajoqqaat suaassusiannit aalajangerneqartartoq, kisiannili meeqqaminik isumassuinermit pingaartumik tunngaveqartoq. Inatsisissatut siunnersuut pingaarnertigut siunniussaqqarpoq angajoqqaat aallaaviatigut angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq avissagaat. Taamaattumik MIBB-mit tupigusuutigineqarpoq angajoqqaat avippata imaluunniit meeqqap inunngornerani inooqatigiinngippata anaanaasoq ingerlaannartumik angajoqqaatut oqartussaassuseqalissasoq, MIBB-llu kaammattuutigaa meeqqap inunngornerani angajoqqaat marluullutik ataatsimoorlutik angajoqqaatut oqartussaassuseqassasut.

Angajoqqaat akisussaanerat pillugu suliani suliarinninnermi meeqqap ilanngutitineqartarnissaa pillugu ajungitsumik siunniussat MIBB-mit tikilluaqqunearluarput, MIBB-milli isiginiarneqarluni tamanna piviusumik qanoq naammassineqassanersoq, Kalaallit Nunaanni isumaginninnikkut aqqissuussineq annertoorujussuarmik suliassatigut tatisimaneqarnikkut, annikitsunik piginnaasaqarnikkut aningaasakilliornikkullu unamminartoqartillugu.

MIBB isumaqanngilaq angajoqqaat akisussaanerat pillugu suliani suliarinninnermi meeqqat oqartussanit ilanngutitineqarnissaat § 34, imm. 2-mi naammat-

tumik qulakkeerneqartoq. Tassunga atatillugu meeqqap nammineq isummami-
nik oqaaseqarnissamut pisinnaatitaaffia pillugu meeqqat pillugit isumaqatigiis-
summi aalajangersagaq 13 MIBB-mit eqqaasissutigineqarpoq.

Angajoqqaat inooqatigiinngippata angajoqqaat akornanni suleqatigiilluarneq
meeqqap ingerlalluarneranut pingaaruteqartoq MIBB-mit akuerineqarpoq.
Meeqqap angajoqqaamik meeqqaminik najugaqateqanngitsumik najorteqarsin-
naanerata angajoqqaat marluullutik qulakkeerisarnissaannut MIBB tunngavia-
tigut isumaqataavoq. Taamaattorli meeqqamik najorteqarsinnaatitaaneq mee-
qqap pisariaqartitai pinnagit angajoqqaalli eqqarsaatigalugit aalajangiisoqartar-
nissaa aarlerissutigalugu. MIBB-p taamaattumik inassutigaa meeqqap pisari-
aqartitai aallaavigalugit angajoqqaat akornanni meeqqamik najorteqarnissaq
isumaqatigiissutigineqartassasoq.

Kalaallit Nunaanni Ataataat Pimoorussisunit isorineqarluinnarpoq ingerlaan-
nartumik ataatsimoorluni angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu peqqus-
summi aalajangersagaq peqqussutip atuutilersinnera sioqqullugu inunngortunut
meeqqanut atuutissanngitsoq. Tamatuma kingunerissavaa ataataat ataatsimoor-
luni angajoqqaatut oqartussaassuseqarnerup pilersinneqarnissaa pillugu eqqar-
tuussivikkut suliaannngortitsisariaqarnerat. Kiisalu Ataataat Pimoorussisut
isumaqarput meeqqat naligiissinneqartariaqartut, peqqussutip atuutilersinnera
sioqqullugu kingornaluunniit inunngorsimanersut apeqqutaatinnagu. Periarfis-
satut Ataataat Pimoorussisut siunnersuutigaat ataatsimoorlutik angajoqqaatut o-
qartussaassuseqarnerup pilersinneqarnera pillugu eqqartuussiviit ”allaffissor-
nikku” aalajangiisariaqartut, ataataasup noqqaassuteqarnera taamaallaat tun-
ngavigalugu.

Peqqussut malillugu suliani piviusumik meeqqamut pitsaanerpaasut qanoq
eqqartuussivinnit eqqarsaatigineqassanersoq Ataataat Pimoorussisunit apeq-
qutigineqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq ullumikkut meeqqamik najor-
teqarnermik aaqqissuussinerup ilusilernissaanut ilitersuuteqannginnera,
tamannalu eqqartuussivinnit ”taqamut annertuutigut suliarineqartarmata”, tassa
eqqartuussisut inuinaasut qaqutikkut ”meeqqat pillugit nutaaliaasumik ils-
masaqartarmata”. Naalagaaffimmi ingerlatsivinnut atortut najoqqutassiat aam-
ma Kalaallit Nunaanni atuutsinnissaat eqqarsaatigineqartariaqarpoq imaluunniit
Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinnut najoqqutassaliortoqarluni. Tassunga ata-
tillugu Ataataat Pimoorussisut apeqqutigaa angajoqqaajusoq najugaqarfusoq
akerleriinnissamik eqqarsaasersunnginnissaa qanoq qulakkeerneqarsinnaaner-
soq, aamma taamatut pisoqartillugu meeqqamut pitsaanerpaasoq qanoq qulak-
keerneqassanersoq.

Meeqqamik najorteqarnermut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni Ataataat Pimoo-
russisut allapput kalaallit nunaanni eqqartuussivinni piffissami immikkut sivi-
sumik suliarinnittarnerit meeqqamik najorteqarnissamik aaqqissuussinerup
sukkasuumik pilersinneqarnissaanut akornusiisoq, angajoqqaap najorteqar-
tussap aamma meeqqap akornanni atassuseqarnissamik qulakkeerisinnaasoq.
Suliamik suliarinninneq taanna annertuumik sivikillisinneqassaaq, meeqqap
pisariaqartitaanut tamanna iluaqutaassappat. Taamaattoqanngippat angajoq-
qaanik marlunnik atassuteqarnerup isumassuinerullu qulakkeerneqarnissaa
pillugu Meeqqat pillugit isumaqatigiissummi piumasaqaatip eqqortin-
neqannginnissaa Ataataat Pimoorussisut isumaat malillugu aarlerinarpoq. Ata-
tat Pimoorussisut taamaattumik siunnersuutigaat eqqarsaatigineqassasoq Kala-
allit Nunaanni eqqartuussiviit suli meeqqamik najorteqarneq pillugu sulianik
suliarinnittassanersut, imaluunniit meeqqamik najorteqarneq pillugu sulianik
suliarinninneq Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisaanut nuunneqassaner-

soq, soorlu Danmarkimi naalagaaffimmi ingerlatsivik meeqamik najorteqarneq pillugu sulianik suliarinnittuusooq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit meeqqamik najorteqarneq pillugu sulianik suliarinnittassappata eqqarsaatigineqartariaqarpoq suliata taakku allaffissornikkut aalajangiiffigineqarsinnaanersut. Ullumikkut meeqqamik najorteqarneq pillugu suliap suliarinissaanut qaammatit pingasut ingerlasinnaammata immikkut eqqarsaatigineqartariaqarpoq meeqqamik najorteqarneq pillugu aalajangiigallernerit eqqartuussinissamut piareersaaneq sioqqullugu allaffissornikkut aalajangiiffigineqarsinnaanersut.

Nunatsinni Advokatit isumaqarput Kalaallit Nunaanni angajoqqaat akisussaanerannut inatsisip nalinginnaasumik atuutilersinnera pitsaasusooq angajoqqaat oqartussaassuseqarnerat il.il. pillugu suliani meeqqat inatsisitigut inissisimane-risa pitsaanerulersinnissaat pingaarnertigut siunertarineqarmat peqatigisaanillu angajoqqaat piumaffigineqarlutik meeqqaminnut ataatsimoorlutik akisussaassa-sut.

Nunatsinni Advokatit isumaqarput ataatsimoorluni angajoqqaatut oqartussaas-suseqarneq pillugu maleruagassat pitsaasusut, siunnersuutigaluguli ataatsi-moorluni angajoqqaatut oqartussaassuseqarnerup atorunnaarsinneratigut (§ 11) angajoqqaat meeqqamut pitsaanerpaamik suleqatigiissinnaanersut aamma su-leqatigiikkusunnersut naliliinissamut annertunerusumik inissaqartitsisoqas-sasooq. Nunatsinni Advokatit aamma uparuarpaat angajoqqaat ataatsimoorlutik angajoqqaatut oqartussaassuseqartut akornanni isumaqatigiittoqarnissaanik piumasaqaammi (§ 3) angajoqqaamut meeqqamik najugaqartitsisumut meeqqap najugaqarnera ilaatinneqanngitsoq. Kalaallit Nunaanni isorartune-rujussuit timmisartorlunilu angalanerit akisunerujussui eqqarsaatigalugit meeqqap illoqarfimmut/nunaqarfimmut allamut nuunnerani angajoqqaap aap-paa aalajangeeqataatinneqartariaqartoq. Taamaattoqanngippat angajoqqaat marluullutik meeqqamik atassuteqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa pillugu inatsimmi siunertarineqartut atorunnaarsinneqassapput. Peqatigisaanik siun-nersuutigineqarpoq angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq pillugu angajoqqaat isumaqatigiissutaat atuuttuutinniarlugu Naalagaaffiup Sinniisaanut imaluunniit eqqartuussivimmut nalunaarutigineqassanngitsoq, akuerineqassallutilli.

Meeqqap najugaqarnera pillugu aalajangiinerit (§ 17) meeqqap pisariaqartitai aallaavigalugit aalajangiiffigineqartarnissaat erseqqissarneqassasooq Nunatsinni Advokatit kissaatigaat, tassunga ilanngullugu Kalaallit Nunaata iluani aamma Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni angallannikkut unamminartut. Peqatigisaanik nuunnermi kalerriinissaq pillugu piumasaqaatip (§ 18) saneq-qunneqarnera pineqaatissiissutaasariaqarluni.

Nunatsinni Advokatit isumaqarput meeqqat ataasiakkaat pisariaqartitaat aalla-avigalugit meeqqamik najorteqarnermik aaqqissuussinerit naleqqussarnissaannut periarfissat aallaaviatigut ajunngitsuusariaqartut. Taamaattorli avitseqatigiilluni aaqqissuussinernik aalajangersaanissamut periarfissat angajoqqaanut tamanna pillugu isumaqatigiittunut killeqartinneqartariaqarpoq. Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq angajoqqaap, meeqqap najugaqarfigisaata, meeqqamik najor-teqarneq pillugu ataatsimiinnissamut angajoqqaap aappaata aggersarnissaanut naalagaaffimmi ingerlatsiviup peqquneqarnissaanut (inatsimmi § 19, imm. 4) Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartariaqarpoq. Kiisalu angajoqqaat akisus-saanerannik inatsimmi maleruagassat malillugit meeqqamik najorteqarnissap aalajangersarnissaanut angajoqqaat periarfissaqartariaqarlutik (§ 24). Akerlianiilli meeqqamik meeravissartaamik najorteqarnissaq pillugu aalajangersagaq (§ 20 a) Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqassanngilaq, tassa aalajangersagaq meeqqap meeravissartaarnerup kingorna ilaqutariit meeravissartaartut ilaanera

pillugu eqqarsaammut tunngaviusumik akerliummat. Kiisalu siunnersuutigineqarpoq meeqqap ilisimatinneqarnissaa pillugu suliani naammagittaalliornissaq pillugu aalajangersagaq ilisimatitsisinnaatitaaneq pillugu aalajangersakkamut (§ 23) toqqaannartumik ikkunneqassasoq.

Sulianik suliarinninnermi maleruagassanut tunngatillugu Nunatsinni Advokatit siunnersuutigaat meeqqanik oqaloqateqarnerit meeqqanik paasisimasallip najuutsinnagu ingerlanneqartassanngitsut (§ 34), tassa ilinniagaqarsimallutik suliamik ilisimannittut meeqqat isumaginissaat oqaloqatiginissaallu pingaaruteqarmat. Peqatigisaanik angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq, meeqqap najugaa imaluunniit meeqqamik najorteqarneq pillugu angajoqqaanik ataatsimiigiqqusinissamut naalagaffimmi ingerlatsivimmut meeqqap qulinik ukioqalersimasimasup noqqaasinnaanera pillugu aalajangersagaq Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqartariaqarpoq, ajornanngippat naleqqussarlugu, qulaani meeqqat pillugit tak. peqatigisaanik Nunatsinni Advokatit siunnersuutisaat angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq il.il. pillugit suliat suliarinissaannut piginnaatitaaneq Kalallit Nunaanni allaffissornikkut oqartussanut nuunneqarsinnaanersoq eqqarsaatigineqassaaq – Danmarkimisut – aaqqiinernik, sukumiisunik, eqaatsunik allan-ngortinneqarsinnaasunillu tunniussisinnaasumut. Kiisalu siunnersuutigineqarpoq meeqqamik najorteqarneq pillugu sulianik suliarinninnissamut itigartitsinissamut periarfissaq ilaneqassasoq aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq aamma meeqqap najugaa pillugu suliat (§ 39) ilanngunneqarlutik.

Advokatit siunnersuisoqatigiivi Nunatsinni Advokatit tusarniaanermi akisutaanut eqqaanartunik akissuteqarsimapput.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Instituttimit malugineqarpoq inatsisissatut siunnersuummit takuneqarsinnaasooq eqqartuussiviit aamma Naalagaaffiup Sinniisaa angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinneratigut meeqqamik paasisimasalittut siunnersuinnermi imaluunniit akerleriittut isumaqatigiilersinnissaannut neqerooruteqarnissamut periarfissaqalissasut – tamannalu pisussaaffiunani, tassa inuiaqatigiit kalaallit tamatuma pinngitsoorani atugaalernissaanut pisariaqartunik piginnaasaqanngimmata. Instituttip inassutigaa meeqqamik paasisimasalittut siunnersuinnerup aamma akerleriittut isumaqatigiilersinnissaannut pinngitsoorani atugaalersinnissaanut pisariaqartunik piginnaasanik ineriartortitsisoqarsinnaanersoq ingerlaavartumik nalilersorneqassasoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfik meeraq pillugu paasissutis-sanik tunniussinissamik aamma meeqqap atugaa pillugu allagaatinik tunniussinissamik itigartitsinerit (§ 23) Naammagittaalliuuteqarfimmut suliaassanngortissinnaanerinit oqaaseqaateqanngilaq. Naammagittaalliuuteqarfiup naatsorsuutigaa suliaassat ikkittuinnaassasut. Naammagittaalliuuteqarfiup malugeqquaa meeraq aalajangersimasooq pillugu kina angajoqqaatut oqartussaassuseqarner-soq pillugu paasitinneqarnissaq akuttunngitsumik naammagittaalliuuteqarfim-mut pisariaqartarsimasooq. Soorunami aamma tamanna kommunitut atuuppoq. Naammagittaalliuuteqarfiup taamaattumik apeqqutigaa meeraq pillugu kina angajoqqaatut oqartussaassuseqarneq Inuit Allattorsimaffianni allanneqarnis-saanut periarfissaqarner-soq.

Oqaaseqaatit:

Meeqqat Inuunerissunit – Bedre Børneliv (MIBB), Nunatsinni Advokatinit aamma Kalaallit Nunaanni Ataatat Pimoorussisunit tusarniaanermi akissutit angajoqqaat akisussaanerannut inatsimmut, Kalaallit Nunaannut atuutilersin-

neqartussatut siunnersuutigineqartumut oqaaseqaatinik arlalinnik imaqarput. Tassani pineqarput:

- Meeqqap anaanaa meeqqammut angajoqqaatut oqartussaassuseqarpoq, erninermini meeqqap ataataanut katissimangikkuni imaluunniit najugaqatiginngikkuniuk.
- Meeqqamik najorteqarnej angajoqqaat akornanni isumaqatigiinneratigit pissaaq.
- Ingerlaannartumik ataatsimoorluni angajoqqaatut oqartussaassuseqarnej pillugu maleruagassat meeqqanut peqqussutip atuutilernissaa sioqqullugu inunngortunut atuutinngilaq.
- Ataatsimoorluni angajoqqaatut oqartussaassuseqarnerup atorunnaarsinerani angajoqqaat suleqatigiinnerat.
- Meeqqap najukkaminit nuunnerani oqartussaaqatigiinneq, ataatsimoorluni angajoqqaatut oqartussaassuseqartillugu.
- Meeqqap najugaa pillugu aalajangiinerit meeqqap pisariaqartitaa aallaavigalugu aalangerneqartarnissaannik erseqqissaaneq, tassunga ilanngullugu angallannikkut pissutsit.
- Aveqatigiilluni aaqqissuussinerit tamanna pillugu angajoqqaat isumaqatigiinnerinut killeqartinneqassapput.
- Angajoqqaat akisussaanerannut inatsimmi maleruagassat malillugit meeqqamik najorteqarnej pillugu aalajangersaanissamut angajoqqaat periarfissaqartariaqarput, naak meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimagaluartoq.
- Meeqqap ilisimatinneqarnissaa pillugu suliani kina naammagittaalliorfiussanersoq pillugu ilisimatitsineq ilisimatitsisussaatitaaneq pillugu aalajangersakkamut ikkunneqartariaqarpoq.
- Meeqqamik oqaloqateqarnerit meeqqamik paasisimasalik peqataatinnaagu ingerlanneqartariaqanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi tassungalu atasuni peqqussummi siunertaq tassaa-voq angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinnissaa, kalaallit nunaanni pissutsit kingunerisaanik allannguuteqartillugit. Maleruagassat allannguutissatullu siunnersuutit taaneqartut kalaallit nunaanni pissutsinut tunngasuunngillat, taamaattumillu Meeqqanut, Naligiissitaanermut, Peqataalernermut Isumaginninnermullu Ministeriaqarfik isumaqarnani allannguutissattut siunnersuutigineqartut naammassineqarnissaannut tunngavissaqanngitsoq. Angajoqqaat akisussaanerannut peqqussut malillugu sulianut atatilugu angallanneq pillugu oqaaseqaatinut tunngatillugu maluginiarneqarpoq naalagaaffimmi ingerlatsivik angajoqqaat akisussaanerannut inatsit malillugu sulianik suliarinnittartoq, illuatungiusoq nunani allani najugaqarpat. Sivisuumik, ajornakusoortumik akisuumillu assartuineq taamaalilluni immikkut kalaallit nunaanni pissusiunngilaq.

Meeqqat timikkut tarnikkulluunniit persuttarneqarnerinut il.il. nalinginnaasuumik illersorneqarneri angajoqqaat akisussaanerannut inatsisip toqqammaviata avataaniittoq Meeqqanut, Naligiissitaanermut, Peqataalernermut Isumaginninnermullu Ministeriaqarfik Meeqqat Illersuisuannut isumaqataavoq.

Namminersorsinnaanermik peqqussut malillugu angajoqqaatut oqartussaassuseqarnej aamma meeqqamik najorteqarnej pillugit aalajangiinerit ilaatigit meeqqamut suna pitsaanerunersoq malillugu aalajangiiffigineqartarput, suliani taakkunani aalajangiinissaq sioqqullugu meeqqamik oqaloqatiginnittoqarsimasalluni, meeraq aqqaneq marlunnik ukioqalersimappat. Kalaallit Nunaanni angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinnerani angajoqqaatut oqar-

tussaassuseqarnerup il.il. pillugit aalajangiinerit meeqqamut pitsaanerpaasoq aallaavigalugu aalajangerneqartassapput, aamma meeqqap isiginninnera - meeraq qanorluunniit ukioqaraluarpat – suliap sularinerani ilanngunneqassal-luni. Taamaalilluni angajoqqaatut oqartussaassuseqarnek il.il. pillugit Kalaallit Nunaanni sulianik sularinninerni tunngaviusumik allannguisoqassanngilaq. tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq meeqqap isummaminik oqaaseqarnissaa pillugu Meeqqat pillugit isumaqatigiisummi aalajangersagaq 13 Kalaallit Nu-naanni atuummat, aamma namminersorsinnaanermik peqqussummi angajoq-qaatut oqartussaassuseqarnek pillugu sulianik sularinninneq pillugu aalaja-ngersakkat atuuttut Meeqqat pillugit isumaqatigiisut naapertorlugu aqunneqas-sallutik.

Meeqqanut, Naligiissitaanermut, Peqataalernermut Isumaginninnermullu Mini-steriaqarfik angajoqqaat akisussaanerannik inatsit malillugu suliat naalagaf-fimmi ingerlatsiviup sularinnittarnissaa pillugu naalagaaffimmi ingerlatsivim-mut ilitersuusiorsimavoq. Kalaallit Nunaanni angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinneranut atatillugu ilitersuutit taakku Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinnit aamma Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisaanit pissar-siarineqarsinnaapput.

Soorlu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatinit nalinginnaasunit, imm. 3.2- mit takuneqarsinnaasoq meeqqamik paasisimasallit siunnersuinissaat imaluun-niit akerleriinnik isumaqatigiisitsiniaanerit pillugit neqeroorutip pinngitsoorani atorneqalernissaanut inuiaqatigiit kalaallit pisariaqartunik piginnaasaqanngillat. Tamanna pissutigalugu angajoqqaap, meeqqap najugaqarfigisaata, meeqqamik najorteqarnek pillugu ataatsimiinnissamat angajoqqaap aappaata aggersarnis-saanut naalagaaffimmi ingerlatsiviup peqquneqarnissaa, aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqarnek, meeqqap najugaa imaluunniit meeqqamik najorteqar-neq pillugu angajoqqaat ataatsimiigiaqquneqarnissaannut meeqqap nalagaaf-fimmi ingerlatsivimmu noqqaasinnaanera pillugu maleruagassat atuutilersin-neqanngillat. Meeqqanut, Naligiissitaanermut, Peqataalernermut Isumaginnin-nermullu Ministeriaqarfik meeqqamik paasisimasallit siunnersuinissaat aamma akerleriinnik isumaqatigiisitsiniaanermik neqerooruteqarnissamat oqartussat pisussaaffilerneqarnissaasa eqqunneqarnissaata eqqarsaatiginissaanut piareer-simavoq, kingusinnerusukkut tamatumunnga tunngavimmik pilersitsisoqarpat.

Angajoqqaat akisussaanerannik peqqussutissamat missingiummi § 39 malillu-gu meeqqamik najorteqarnerup allanngortinnera pillugit noqqaanerit kisi-mi-unngitsoq kisianni aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqarnerup, meeqqap najugaanik imaluunniit allatut atassuteqarnerup allanngortinnera pillugu noq-qaanerit itigartinneqarsinnaapput, pissutsit malunnaatilimmik allanngorsi-mangippata.

Soorlu inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatinit nalinginnaasunit, imm. 3.2- mit takuneqarsinnaasoq aaqqissuussineq atuuttoq, taanna malillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit, angajoqqaatut oqartussaassuseqarnek aamma meeqqamik najorteqarnek pillugu isumaqatigiinnginnernik aalajangiisarnerit atatiinnarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Taamaalilluni siunniunneqanngi-laq angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinneratigut angajoqqaat akisussaanerannut tunngasuni oqartussaassutsip aaqqissugaanera tunngaviusu-mik allanngortinneqassasoq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit, Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni Sinniisaata aallallu allafteqarfinni oqartussat akornanni piginnaasaannik agguaneq pillugu apeqqut taamaalilluni Kalaallit Niunaanni ilaqutariit inatsiseqartitaanerata naleqqussaqqinnerani ilanngunneqassaaq, taamaattorli tak. imm. 3.

Angajoqqaat akisussaanerannik peqqussummut missingiummi § 29 malillugu meeqqamik najorteqarneq pillugu suliap ingerlanerani eqqartuussivik utaqqiisaasumik najorteqarneq allatigulluunniit atassuteqarneq pillugu aalajangiisinnaavoq. Aalajangersagaq taanna ilaatigut ajornartorsiutaalersinnaasut naapinnissaannut periarfissiivoq, meeqqamik najorteqarnerup aalajangernissaa pillugu qinnuteqaammik suliarinnineq sivitsussappat. Taamatut pisuni utaqqiisaasumik meeqqamik najorteqarnerup aalajangersarnerani meeqqap angajoqqaamik, meeqqap najugaqarfiginngisaanik atassuteqarnerup pilersinneqarnissaa imaluunniit allannortinnginnissaa isumagineqassaaq, suliap suliarinera ta nalaani. Anguniagaq taanna anguniarlugu pisariaqarpoq meeqqamik najorteqarneq pillugu sukkasuumik aalajangiisoqarnissaa, utaqqiisaasumilluunniit. Pingaarnertut eqqartuussinissaq sioqqullugu utaqqiisaasumik meeqqamik najorteqarnissaq pillugu eqqartuussivik taamatut aalajangiisinnaavoq.

Meeqqanik meeravissiartaanik najorteqarnernermut tunngatillugu imm. 3-mi oqaaseqaatinut innersuussisoqarpoq.

4.3. Naveersisinnaatitaanerup atorunnaarsinnera

Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB) aamma **Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisuata** Kalaallit Nunaanni angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinneratigut naveersisinnaatitaanerup atorunnaarsinneqarnera nuannaarutigaa. **Advokatit siunnersuisoqatigiivi** isumaqarput naveersisinnaatitaanerup atorunnaarsinneqarnera meeqqanut kalaallinut pitsaasuusoq.

Kalaallit Nunaanni meeqqat tamaasa sinnerlugit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit assut nuannaatigaat naveersisinnaatitaanerup angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip atuutilersinneratigut kiisami atorunnaarsinneqarmat.

Nunatsinni Advokatit allapput naveersisinnaatitaanerup atorunnaarsinneqarnera meeqqanut kalaallinut ajunngitsuusoq. Nunatsinni Advokatilli oqaatigaat angajoqqaat persuttaasartut pillaasarnermi inatsisitigut malersorneqarsinnaanerit meeqqap angajoqqaaminit persuttarneqarnermigut tarnikkut sunniutaanik allannortitsinngitsoq. Taamatut pisuni meeqqat oqaloqatissaminnik amigaa-teqarput. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq naveersisinnaatitaanerup atorunnaarsinnera Danmarkimi naalagaaffimmi ingerlatsivimmit pilersinneqarsimasut assigalugit meeraqatigiinnik pilersitsisoqarnissaa pillugu kommuninut piumasaqarnermik malitseqassasoq.

Oqaaseqaat:

Meeraqatigiinnik pilersitseqqullugit kommunit peqquneqarnissaat pillugu apeqqut angajoqqaat akisussaanerannik inatsisip toqqammaviata avataaniippoq aamma Namminersorlutik Oqartussat ataanniilluni.

4.4. Pinerluttulerinermi inatsisip allannortinnera

Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisuata Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia assigalugu siunnersuutigaa Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi § 76 allannortinneqassasoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut meeqqamik aallarussinerit aamma pinerluttuliorninngortinneqarlutik.

Oqaaseqaat:

Imm- 3-mi oqaaseqaatinut innersuussisoqarpoq.

4.5. Inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilerneru pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinnera

Kalaallit Nunaanni Biskoppip suaassuseq apeqqutaatinnagu aappariilersarnerup eqqunneqarnera eqqarsaatigalugu allannguineq tusaatissatut tiguaa tassungalugu atatillugu oqaatigalugu Kalaallit Nunaanni Ilagiit pillugit inatsit, § 14, imm. 2-3, ulloq 2014-mi januarip aallaqqaataani allannguutit atuutilersinnerisa kingorna palasip ajoqilluunniit oqaluffimmi iliuseqarnissamut peqataanissamulluunniit ilaanginnissamut periarfissiisoqarpoq. Siunissami inuit marluk suaassuseqatigiit oqaluffimmi katitinneqarnissaannut periarfissat eqqarsaatigalugit 2014-p upernaani katititsinnermi ritualit nutaat piareersarneqassat.

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisoqatigiit inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilernerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu aalajangiinnermut naammagisimaarinnipput.

LGBT Danmarkip naammagilluinnarpaa Kalaallit Nunaanni ilaqutariit inatsiseqartitaanerisa naleqqussarfigineqarnissaat pillugu Namminersorlutik Oqartussat noqqaasimanerat, tassunga ilanngullugu inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilersarnerat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera. Ilaatigut kalaallit nunaanni innuttaasut inatsisitigut inissimanerat pitsaanerulersinneqarpoq, ilaatigut naalagaaffeqatigiinni immikkoortut iluanni assigiis-saarisooqarluni.

4.6. Meeqqat pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera

Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisata tupigusuutigaa meeqqat inatsisitigut inissimanerat pillugu Kalaallit Nunaanni inatsimmi ataataassuseq pillugu maleruagassat sooq angajoqqaat akisussaannerannik inatsisip naleqqussarnera peqatigalugu naleqqussarneqarsimanginnerisut.

LGBT Danmarkip malugeqquvaa Danmarkimi aappariilersarneq pillugu inatsit 2012-mi inuit marluk suaassuseqatigiit aappariilersarnerisa eqqunneqarne-rani suaassuseqarneq apeqqutaajunnaarsinneqarmat. Aappariilersarnerit taakku inatsisitigut sunniutai aatsaat 2013-imi inissinneqarput, ilaatigut anaanaaqataaneq pillugu maleruagassat eqqunneqarnerisigut, meeqqat pillugit inatsisip, meeravissartaarneq pillugu inatsisip, eqqartuussisarnermik inatsisip inatsisillu allat allanngortinneri pillugit inatsit nr. 652, 12. juni 2013-imeersoq naapertorlugu. Inatsimmi § 10, imm. 2 naapertorlugu taanna tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarsinnaavoq, periarfissarli taanna siunnersuutini tusarniaanermi matumani ilaasuni iluaqutigineqanngilaq. LGBT Danmarkimit naammaginarinneqanngilaq imatut pisoqarpat meeqqat Kalaallit Nunaanni suaassuseqatigiinnik angajoqqaartut meeravissartaarnermut inatsisip ataaniilerpata, Danmarkimili meeqqat pillugit inatsimmiillutik – tassa suaassuseqatigiillutik ilaqutariit Danmarkimut naleqqiullutik Kalaallit Nunaanni ajornerujussuarmik inissisimalissapput. Nuna tamakkerlugu peqatigiiffik isumaqanngilaq Kalaallit Nunanani ilaqutariit inatsiseqartitaanerannik naleqqussaaneq naammattoq, anaanaaqataaneq pillugu maleruagassat Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqanngippata.

Oqaaseqaat:

Imm- 3-mi oqaaseqaatinut innersuussisoqarpoq.